

Juryrapport Frans Vogel Poëzieprijs 2019

De Frans Vogel Poëzieprijs is twee jaar geleden in het leven geroepen om twee redenen. De prijs dient ter nagedachtenis van het dichterschap van Frans Vogel, die begin 2016 overleed op 80-jarige leeftijd. De tweede doelstelling is om het werk van een jonge Nederlandstalige dichter te stimuleren die, in de ruime zin van het woord, getuigt van verwantschap met Vogels dichterschap. De uitdaging voor de jury van deze tweede editie was om deze doelstellingen met elkaar te verenigen. Dat was ook zo bij de eerste editie van de prijs, twee jaar geleden, die werd toegekend aan Lilian Zielstra, de toenmalige stadsdichter van Groningen.

Frans Vogel was als dichter, net als in de andere genres die hij beoefende, iemand die veel tradities aan zijn laars lapte. Maar hoe brutaal zijn werk ook kon zijn, hij schreef vanuit liefde voor poëzie en maakte wel degelijk gebruik van dichtelijke conventies voor zover die hem uitkwamen. Ook bleek uit zijn gedichten hoezeer hij op de hoogte was van zijn voorgangers in het genre, en putte hij uit hun werk zoals het hem uitkwam. Bovenal stelde hij zich in zijn gedichten open voor het leven in de stad, en dat in Rotterdam in het bijzonder, waarbij hij oog had voor alle rangen en standen onder haar inwoners. De verschoppelingen en de outcasts, net zo goed als de mensen van naam aan wie hij refereerde.

Die weidse blik, niet alleen voor wat wordt geacht mooi en respectabel te zijn, maar tot ver daarbuiten, is een belangrijke factor geweest voor de jury bij het bepalen van de winnaar van de Frans Vogel Poëzieprijs 2019. De jury heeft gekozen voor Dominique De Groen, zoals vorige maand al is bekendgemaakt.

Dominique De Groen is schrijver, beeldend kunstenaar en dichter. Zij bracht twee dichtbundels uit: *Shop Girl* uit 2017, en *Sticky Drama* dat eerder dit jaar verscheen. *Shop Girl* is ontstaan na een periode van een aantal maanden waarin De Groen in een vestiging van Primark werkte. Een ervaring die haar blik op het productieproces van goedkope mode voorgoed heeft veranderd, blijktens de bundel. 'Ik dacht dat ik het middelpunt was / van de winkelvloer / maar word belaagd / door eindeloze rijen / identieke lappen textiel.' In dit debuut schetste zij een keten van consumentisme, shopverslaving, textielarbeid en uitbuiting die wereldwijd is en die ook de ikfiguur aantast.

In haar tweede bundel *Sticky Drama* gaat die depersonalisatie nog verder. Op de restanten van een door de markt uitgeholde beschaving wordt het ontstaan van allerlei nieuwe levensvormen geschetst. Er is sprake van een schemerzone waarin dieren, planten en mineralen krachten verwerven die vele malen groter zijn dan die van de mens. Besmette stranden van de geschiedenis waar ondanks alles halflevende dingen groeien. De mens staat hier niet langer centraal in een op hol geslagen wereld.

Het zijn bundels waaruit engagement spreekt met een wereld die op drift is en waarin niets ongeschonden blijft – ook de dichter zelf niet. De Groens gedichten getuigen van een weidse en scherpe blik op het laat-kapitalistische tijdperk. Zij analyseert het onpersoonlijke alledaagse en hangt hier een protest aan op waaruit zowel humor als melancholie spreekt. Daarbij spaart zij ook zichzelf niet. Haar poëzie is nergens gemakkelijk of vrijblijvend, stelt ongemakkelijke vragen en heeft geen tijd voor mooischrijverij. Daarmee laat zij een relevante stem horen in de huidige Nederlandstalige poëzie. De jury is daarom verheugd de Frans Vogel Poëzieprijs 2019 aan Dominique De Groen toe te kennen.

--

Jury Frans Vogel Poëzieprijs 2019
20 oktober 2019, Rotterdam.